

Albin Redžić

Maja Redžić

INFORMATIZACIJA KINEZILOGA VISOKIH UČILIŠTA

1. UVOD

Otvorenost prema novim sadržajima primjenom novih informacijskih tehnologija te postupaka pretvaranja dokumenata, podataka, i znanja u informaciju nužni su današnjem informacijski (polu)pismenom kineziologu članu društva znanja. Raznoliki uređaji za elektroničko prikupljanje, pohranjivanje i obradu bitnih podataka i informacija postali su sastavnim radnim pomagalicama stručnjaka iz prostora kineziološke edukacije, kineziološke rekreacije, kineziološke agonistike i kineziterapije.

2. PROBLEM

Nekada se osoba smatrala pismenom, ako je znala čitati i pisati pa i plivati. Pismenost 21. stoljeća podrazumijeva informacijsku pismenost i poznavanje engleskog jezika ponekad, gotovo kao materinjeg jezika. Uz informacijsku pismenost i često se susreću pojmovi poput računalne, medijske, internetske ili digitalne pismenosti pri čemu valja podsjetiti da je riječ o doduše srodnim, ali različitim konceptima (S. Špiranec, 2003). Postavlja se pitanje: koliko smo i jesmo li pismeni u 21. stoljeću?

Uznemirenost, zebnju, tjeskobu, a posebno strah koje računalo izaziva kod dijela profesora kineziologije uzrokuju određene probleme u radu. Bates A. W. (2004.) navodi: U svakoj će ustanovi različiti članovi nastavničkog kadra biti u različitim situacijama, koje se mogu kretati od straha do ljutnje, otpora, žaljenja za starim, opreznog prihvatanja novina do potpunog povjerenja u uspjeh promjena. Mudrim objašnjavanjem razloga olakšavanja posla uporabom novih tehnologija, potporom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Kineziološkog fakulteta, Hrvatskog kineziološkog saveza i najbitnijim, kvalitetnim trening-osposobljavanjem za rad s novim tehnologijama pretpostavke su prihvatanja promjena.

Možemo pretpostaviti kako su novi, mladi kineziolozi informatizacijski pismeniji od kronološki starijih kineziologa sklonijih oprezu pa i strahu od svemogućih učestalih naglih novina informatizacije. Naši su studenti u prosjeku i-pismeniji. Njima su tehnologije 21. stoljeća nešto normalno, osjećaju ih kao temeljno pravo, sastavnim dijelom njihova života.

Cjeloživotno učenje (engl. continuing education, franc. education permanente) u svim segmentima ljudskog života pritišće “kineziološku individuu” prisiljenu na kontinuirano praćenje promjena. Tlaka se najviše očituje u svakodnevnom poslu koji zahtijeva stare i nove načine komunikacija, veći broj sati visokointelektualnog ulaganja za isti osobni dohodak, obavljanju naizgled niževrijednih i laganih poslova koji ovise o drugima, a ti drugi često nisu zainteresirani za realizaciju posla, čime se potiče odgoda već gotovog posla. Opseg poslova naglo se širi upravo dosadašnjim i novim informatizacijskim, raznolikim poslovima.

Iako skupe, nove tehnologije iz temelja mijenjaju organizaciju rada. Iz ralja informacijske tehnologije nitko ne može pobjeći, ako želi zadržati danas izuzetno atraktivno staro, stalno, radno mjesto s punim radnim vremenom.

U nas se prije jednog desetljeća nije moglo pomisliti, a danas je normalno da kineziolozi koji rade na visokoškolskim ustanovama dobivaju E-mailom prazne obrasce od prodekana za nastavu, a vraćaju ispunjene nove ECTS nastavne programe na hrvatskom i engleskom jeziku, te izuzetno zahtjevni European curriculum vitae. Komunikacija dekana i prodekana s nastavnicima, nastavnika s nastavnikom, studenta s profesorom, profesora sa studentima vodi se E-mailom. Sada izvrsna, dostupna studentima, svakodnevna komunikacija e-poštom između studenata i kineziologa značajno opterećuje nastavnika, jer povećava nastavnikovu uloženu količinu vremena za kontakte.

U svijetu pa i u nas postoje suprostavljena mišljenja o opravdanosti uporabe napredne multimedijalne tehnologije u visokokvalitetnoj nastavi. Zanesenjacija Web stranice služe za dostupnost svojih ideja, rezultata rada u stručnom i/ili istraživačkom prostoru. Istodobno oni najčešće informatizaciju ne koriste za unaprjeđivanje nastave, World Wide Web mogu kineziolozi rabiti kroz dostupnost nastavnog gradiva studentima kada to studentima odgovara, te za izradu baza podataka fotografija, ilustracija, kvalitetnog teksta i drugih podataka. Za raspravu se mogu koristiti on-line forumima. Kvalitetna realizacija zahtijeva uz osiguranje financijskih sredstava i odgovarajuću opremu te profesionalno osoblje za stalno održavanje visokospecijaliziranog informatičkog sustava.

Danas najčešće koristimo Microsoftov Power Point kao u nas najrašireniji softver za javna kvalitetna predstavljanja. On nam omogućuje realizaciju odabira raznolikih vrsta slova, audiozapisa, grafikona, animacije, video isječke.

Od kineziologa se očekuje sposobnost neprestanog učenja uz osposobljenost za kvalitetno upravljanje osobnim procesom učenja, ali istodobno i izvrsno ponašanje prema studentima prije, za i poslije nastave, konzultacija ili neko drugo vrijeme.

Uz stari, tradicionalni način uči se i putem Interneta. U nepreglednom izobilju ponude informacija bitno je znanje raspoznavanja (ne)valjalih i (ne)pouzdatih informacija i način korištenja.

Danas postoje znatne razlike u vještini i iskustvu studenata i kineziologa u radu s informacijskom tehnologijom. Bliska sutrašnjica neće prihvaćati ove razlike. Stoga je imperativ za korijenitim promjenama staroga tipa kineziologa u tip “nepoznati student kineziologije za nepoznatu, inteligentnu, informatičku tehnologiju”.

U vremenu motiviranja za kvalitetu postoje u nas mnogobrojne takozvane obrazovne ustanove za osposobljavanje za rad na računalima koje pasivnim polaznicima nepotrebna i suhoparna predavanja podvaljuju umjesto specifičnih, primjenjenih vještina potrebnih u svakodnevnom, praktičnom stručnom i/ili znanstvenom radu. Ispravnom primjenom sustava upravljanja kvalitetom (norma ISO 9001:2000) po zahtjevu provjere učinkovitosti za dostizanje potrebne (recimo informatizacijske) kompetentnosti može se utvrditi primjena naučenih znanja. Ovime nestaju klasični brojni, nekvalitetni, neosposobljavajući seminarski sati. Proces zahtjevnih, cjelodnevni, napornih treninga na računalu traže aktivan rad u praksi uz nadprosječnu koncentraciju.

Uspjeh kineziologa na visokoškolskim učilištima ovisi najviše o njegovom zadovoljstvu radnom okolinom. Informatički pismen kineziolog može pripadati zabavnoj, zadovoljnoj radnoj okolini, jer se ne mora dovijati pomoću studenata ili kolega za obavljanje tipičnih neizbježnih radnih zadataka na računalu.

3. ZAKLJUČAK

Svakodnevni početak radnog dana po otvaranju ulaznih vratiju počinje s uključivanjem osobnog računala, pregledom dospjele (ne)očekivane, (ne)željene E-pošte, brisanjem “reklamnih” e-mailova, odgovaranjem na poštu za koju procjenjujemo potrebu hitnog odgovora.

Kako je kineziolog vlasnik osobnog kućnog računala najčešće moguće spojen na Internet on i u slobodno vrijeme radi radnim danom, vikendom, blagdanom. Poneki kineziolog ima laptop te ga koristi u svim mogućim vremenima, uvjetima i prostorima. Posjedovanje mobitela i priključak na računalo dodatno stresno utječu na zdravlje stručnjaka i/ili znanstvenika iz prostora antropološke kineziologije.

Informatizacija je kineziologa visokih učilišta dovela u okvir alienacije homo sapiensa. Vješto, snažno i brzo pokušava ga modernizirati oblikovanjem u homo roboticusa iz kojega ne može pobjeći, te stoga mora svakodnevno učiti i trčati za novim znanjima do kraja radnog staža.

Znatna su materijalna sredstva uložena u računalnu infrastrukturu i računala te (ne)održavanje postojeće tehnologije. Kada sam kineziolog prihvatim, procjenim tehnologiju zanimljivom i korisnom tada informatizacija njemu olakšava rad.

4. LITERATURA

1. Špiranec, S. (2003). Informacijska pismenost-ključ za cjeloživotno učenje, Edupoint 2, str. 4-9. <http://www.carnet.hr/casopis/17/clanci/1>
2. Bawden, D. (2001). Information and digital literacies; a review of concepts. <http://gtiil.edu.um.es:8080/jgomez/hei/intranet/bawden.pdf> (2003-08-20).
3. Bates, A.W.T. (2004). Upravljanje tehnološkim promjenama: Strategije za voditelje visokih učilišta, Zagreb/Lokve.
4. Dolence, M., Norris, D. (1995). Transforming Higher Education: A Vision for Learning in the 21st Century. Ann Arbor, MI: Society for College and University Planning.
5. Moran, C. (1998). Strategic Information Technology Planning in Higher Education. The future Compatible Campus. / ed. By Oblinger, D. and Rush, S. Bolton, MA : Anker, 1998. str. 151-163.
6. Bartolic, S.; Bates A. W. (1999). Investing in Online Learning: Potential benefits and Limitations. Canadian Journal of Communications, 24, str. 349-366.
7. Kiš, M. (2000). Englesko-hrvatski, Hrvatsko-engleski Informatički rječnik, Zagreb, str. 488.
8. Anić, V.; Goldstein I. (1999). Rječnik stranih riječi, Zagreb, str. 589.
9. Ministarstvo za školstvo in šport, Ministarstvo za visoko školstvo, znanost in tehnologiju (2005). Informatizacija vzgojno-izobraževalnih zavodov <http://www.mszs.si./slo/solstvo/informatizacijaviz/> (08.02.05).
10. Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa (2005). Informatizacija osnovnih, srednjih škola i učeničkih domova. <http://www.mzos.hr/default.asp?ru=315&sid=&akcija=&jezik=1> (08.02.05).
11. Bunjevac, Ž. (2004). Upravljanje strahom na radnom mjestu. Kvaliteta, Zagreb, III-IV, str. 25-26.
12. Bunjevac, Ž. (2004). Upravljanje strahom. Kvaliteta, Zagreb, V, str. 17-19.
13. Suchodolski, B. (1988). Permanentno obrazovanje i stvaralaštvo; Školske novine-Zagreb.
14. Jaques Delors ... et al. (1998). Učenje: blago u nama: izvješće UNESCO-u Međunarodnog povjerenstva za razvoj obrazovanja za 21. stoljeće; Zagreb: Educa.